

ΜΙΑ ΚΑΙΝΟΥΡΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΤΗΣ "ΓΥΝΑΙΚΑΣ", 3 Μαΐου 1939

Οι έξέχουσες Έλληνίδες

Φυσιognωμίες γυναικῶν που ἔχουν διαπρέψει στο ἐπάγγελμά τους και που ζῶνε σήμερα ἀνάμεσά μας.

Ἡ «Γυναίκα» θὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ σήμερα νὰ δημοσιεύῃ σὲ σειρά ἀρθρῶν τὶς σκιαγραφίες Ἑλληνίδων γυναικῶν ποὺ διαπρέπουν στὸ ἐπάγγελμά τους. Ἴατροί, δικηγόροι, γυναῖκες καλλιτέχνες, ἀλλὰ και ἐπίσης ράπτριες σπουδαῖες τῶν Ἀθηνῶν, καπελ-λοῦδες μὲ γούστο, μαῖα, κομῳτρίτες...

Οἱ γνωστότερες φυσιognωμίες τῆς Ἑλλάδος θὰ σκιαγραφηθοῦνε, θὰ μιλήσουν οἱ ἴδιες μὲ τὶς ἀπαντήσεις ποὺ θὰ δώσουν ἀπὸ τὰς στήλας τοῦ περιοδικοῦ μας «Γυναίκα». Τὴν ἔρευνα αὐτὴ θὰ τὴν κἀνῃ ἡ κυρία Νάκου, εἰδικῶς γιὰ τὴν «Γυναίκα»

ΜΙΑ ΝΕΑΡΗ ΓΛΥΠΤΡΙΑ

Ἡ Φρόσω Εὐθυμιᾶδῃ και τὸ ἔργον τῆς

Μιά κοπελίτσα μικρῶσμη, κομψή, μαυροντυμένη, μὲ μιὰ φυσιognωμία ποὺ μῶλις τὴν εἶδα ξεφάνιστηκα. Ναι, ξεφάνιστηκα ἀπὸ τὴν τόσο ἔξσηνη φυσιognωμία τῆς και τὸ βλέμμα τῆς τὸ τόσο διαπεραστικό διὰ μιὰ νέα κοπέλλα!

Ἐνα βλέμμα σὰν νὰ βλέπῃ ὄχι μόνον τὴν ἐπιφάνεια τῶν πραγμάτων, ἀλλὰ και πέραν τῆς ἐπιφανείας...

Ἐμορφῆ!... Ναι, νοστιμότητῃ. Ἄλλὰ ἔμένα ὀμολογῶ δὲν μ' ἐνδιαφέρει τόσο ἡ ὀμορφιά, ὅσο ὁ ἄνθρωπος, ἡ ψυχὴ ποὺ κρύβεται ἀπὸ πίσω.

Εἶδα πολλές ὀραιότατες γυναικες, ἄλλὰ τί ὠφελεῖ ὅταν εἶνε ἀμυγλίστικη, ὅταν σὸ μάτι τους δὲν διακρφαίνεται ἡ ἐκφρασις τῆς ψυχῆς;

Τι νὰ τὴν κἀνῃς μιὰ κοκκία δίχως ἰδιοσυγκρασία; Ὅταν και ἡ ὀμορφιά, μαζί μὲ τὴν ἐνδιαφέρουσα φυσιognωμία ταυρίζουν και οἱ δύο, εἶνε τότε βέβαια περίφημα! Ἄλλὰ μᾶλλον δύσκολα συμβαίνει αὐτό.

Ἐμως στὴν Φρόσω Εὐθυμιᾶδῃ γίνηκε και τοῦτο τὸ μικρὸ θαῦμα ἀπὸ τὴ φύσι. Καὶ ἔτσι ἡ πικάντικη ὀμορφιά τῆς μαζί μὲ τὸ πνεῦμα τῆς κά-νον ἔναν τύπο γυναικεῖο ξεχωριστό πραγματικά.

Τὸν χειμῶνα μάλιστα ποὺ φοροῦσε ἕνα σκουφάκι πέτινο, μπερὶ τὴν ἔκανε κιόλας νὰ μοιάξῃ μὲ ἕναν νέον μικρὸν γυναικεῖον Ὀδυσσεῖα...

Μὰ ἀρκεῖ γιὰ τὸ ἐξωτερικό τῆς. Ἄς πᾶμε τώρα νὰ τὴν δοῦμε στὸ ἐργαστήριό τῆς κάτω στὸ Κυπριάδη και ἄς τὴν γνωρίσωμε καλλιτε-ρῆ μῆσα στὸ σπῆτι τῆς ποὺ ἔχει μὲ τόσο γούστο.

Ἐνα σπιτάκι περίεργο, μὰ τὴν ἀ-λῆθεια! φτιαγμένο γιὰ ἐργαστήριον και μαζί γιὰ σπῆτι, μὲ τριγύρω ἕνα μικρὸ περιβολάκι και στὸ βάθος ἕνα μεγάλο φῶδρον, ποὺ ἡ Φρόσω Εὐθυμιᾶδῃ πῆνε... ὄχι τὰ ψωμαῖα τῆς, ἀλλὰ τὰ... κεραμῖδια τῆς, ὅ-πως λένε τὰ παιδιὰ τῆς γειτονίτσας.

Ἄλλὰ ἄς ἐξηγηθῶ καλλιτερα. Ἡ Φρόσω Εὐθυμιᾶδῃ εἶνε ἡ μόνη ἴσως μῆσα στὴν Ἑλλάδα ποὺ ἐπιδίδεται στὴν τέχνη τῆς κεραμικῆς.

Φτιάχνει δηλαδὴ μὲ κόκκινο χῶμα μικρὰ ζῶα, παδάκια κτλ. ὅπως θὰ δῆτε ἡ εἶδате στὸ Μουσεῖο, ποὺ φτιάχνανε στὴν ἀρχαιότητῃ. Μικρὰ ἀριστουργήματα στὸ εἶδος τῆς, ποὺ εἶχε τὴν εὐκαιρία νὰ θαυμάσω και νὰ δῶ ἀπὸ κοντὰ στὸ ἐργαστήριον τῆς Φρόσως Εὐθυμιᾶδῃ.

Κάθεται λοιπὸν μοναχὴ ἡ νέα αὐτὴ κοπέλλα στὸ μικρὸ τῆς ἐργαστή-ριον, παρατῆρε τὴν οἰκονομεῖα τῆς, γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ ἐξῆ ἡσυχία και ἐργασθῇ καλλιτερα.

Πράγματι, πρὸ πατῶς ἕνας καλλιτέχνης δὲν βρίσκει πουθενὰ ἡσυχία γιὰ νὰ ἐργασθῇ. Καὶ ἰδίως κανεὶς στὸ σπῆτι του! Μιὰ θ' ἀρθῇ ἡ τᾶδε ἐπισκέψει ἡ θ' ἀρθῶν νὰ σοῦ ζητήσουν σπῆτρα, χαρτί, λεφτὰ, ἡ νὰ σοῦ δώσουν ἀκόμα λογαριασμοῦ και ἕνα σωρὸ τέτοιες μικροενοχλή-σεις, ποὺ κόβουνε τὴν ἐμπνευσι τοῦ καλλιτέχνη ἢ τοῦ πνευματικοῦ ἀν-θρώπου.

Ἡ πνευματικὴ, ἡ καλλιτεχνικὴ δουλειὰ θέλει ἡσυχία, μόνωση, συ-γκέντρωση, πράγμα δύσκολο νὰ βρῆς στὸ σπῆτι σου.

Ἐτσι λοιπὸν ἡ Φρόσω Εὐθυμιᾶδῃ, λυτρωμένη ἀπὸ τὶς μικρο-ἐνοχίες τῆς καθημερινῆς ζωῆς, δουλεύει μὲ πάθος θὰ ἔλεγα, σχεδὸν ὅλη τὴν ἡ-μέρα. Ἡ ζωὴ τῆς εἶνε ὑπερπλήρης. Ξεχειλίζει ἀπὸ ἐργασία, ἐμπνευσι, δραστηριότητῃ.

Ἐἶχα τὴση ἐργασία, τόσες πα-ραγγελίες, πρέπε νὰ τελειῶσω και μιὰ ἐργασία γιὰ τὴ ἔκθεσι τῆς Νέας Ἰόρκης, ποὺ σὰς βεβαῶ δὲν ἔξρω ποὺ νὰ δώσω τὸν νοῦ! μὸ λέγει ἡ ἴδια.

Ἡ ζωὴ μου εἶνε κανονισμένη μὲ τὸ ρολόγι, γιὰ νὰ μὴ χάνω καιρὸ. Εὐτυχῶς ποὺ κάθουμαι μοναχὴ και μπορῶ νὰ τὴν κανονίζω ἐγὼ ὅποτε θέλω!

ἘΚοιμᾶμαι νωρίς γιὰ νὰ εὐπνώ-

πρῶτ νὰ ἐργάζουμαι. Ἄμα μᾶς λεί-πη ὕπνος εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐργα-στοῦμε καλά... Κατάλαβα πᾶς ὁ ὕπνος, τὸ νὰ κοιμᾶται κανεὶς νωρίς, στὸν καλλιτέχνη ἴσως εἶνε πῶ ἀπα-ραίτητο γιὰ τὴν ἐργασία του παρὰ σὲ κάποιον ποὺ κάνει μηχανικὴ δου-λειά.

Ἐὄτε λοιπὸν σὰν νὰ λέμε ζῆτε πάντοτε ἀσκητικὴ ζωὴ; τῆς λέω γε-λῶντας.

Ἐἰ ὄχι και τόσο! τὰ παραλέ-τε!.. Τὶς Κυριακὲς τρέχω στὶς ἐ-σχολῆς, ἔχω τὴν παρέα μου, διασκε-δάῶ βέβαια, γυρίζω τὰ νησιά, ἀλ-λά ἡ βᾶσις τῆς ζωῆς μου εἶνε ἡ ἐρ-γασία μου.

ἘὉ σκοπὸς τῆς ζωῆς μου εἶνε ἡ τέχνη μου. Νὰ συλλάβω ὅσο τὸ δύ-νατον τὴν ὀμορφιά στὴ ζωὴ.

Ἐ ἀγαπᾶτε περισσότερο τὸν φτιάχνοντε στὴν τέχνη σας; τὴν ρω-τῶ ἀκόμα.

Ἐ Ἀγαπῶ πρῶτον τὴν τέχνη τῆς κεραμικῆς, αὐτὴν σπούδασα στὴ Βι-έννη χρόνια. Μ' ἀρέσουν τὰ ζῶα, και κατὰ προτίμησιν αὐτὰ φτιάχνω. Θέλω νὰ γίνω εἰδικὴ γιὰ τὰ ζῶα.

Μὰ αὐτὸ τὸ καταρθῶσατε, ἀφοῦ και ἕνας μικρὸς σας γάδαρος βρα-βύθηκε στὴν ἔκθεσι καὶ ὅλοι οἱ τε-χνοκρῆτες γράψανε τὰ χίλια καλά γιὰ τὸ τέλειόν σας, νὰ ζωντανεύ-ετε μὲ τὸ χῶμα τὰ ζῶα!

Ναι, αὐτὸ τοῦλάχιστον προσπα-θῶ νὰ κάνω! Ἀγαπῶ τόσο πολὺ ἄλλως τε τὰ ζῶα! Ἡ ζωὴ τους εἶνε ἐπίσης τὸ τελειότερο πράγμα ποὺ ἔχουν, γιὰ τὴν κάνει ἀκόμα πῶ παθητικά και πῶ ἐκφραστικά.

Ἐνα ζῶο εἶνε ἕνα ἔργο τέχνης τοῦ Θεοῦ! Εἶνε μιὰ ἀπὸ τὶς ὀπίθες τοῦ σῶμματος ποὺ ἔλαβε μορφῆ. Ἐπὶ πλέον δὲν ἔχουν οὔτε τὶς κα-κίες τοῦ ἀνθρώπου, οὔτε τὶς μοχθ-ρίες του.

Τὸ πῶ ἀγριο θηρῖο ἐπιτίθεται μόν-ον ὅταν πεινᾷ. Ποτὲ δὲν κατατρώει τὸ ἄλλο ζῶο ἀπὸ κακία...

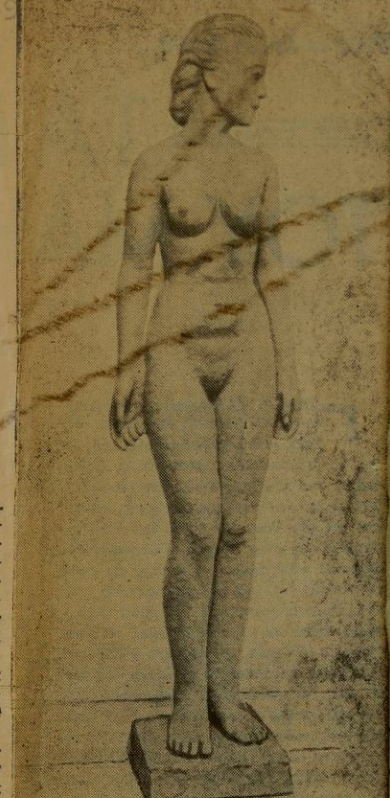
Κυτῶ πάνω στὶς ἐταῖρες δυὸ καταικτικὰ ποὺ ἔχουν ὅλη τὴν κί-νησι και τὴ χάρη τοῦ τρεξιματότατων, μιὰ γάτα μὲ ὕψος μυστηριῶδες.

Ἄλλὰ ἐκεῖνο ποὺ μὲ συγκινεῖ πε-ρισσότερο στὸ ἀτελιεῖ τῆς Φρόσως Εὐθυμιᾶδου εἶνε ἕνας μικρὸς χαρι-τωμένος γάδαρος ποὺ ἔχει μιὰ τέ-τοια ἀγαθότητῃ και ἀσώθητῃ, ποὺ οὔτε τὸ μικρὸ ἀνθρώπινο ζῶον, ποὺ εἶνε τὸ παῖδ, δὲν κατορθώνει νὰ ἐξῆ. Δίκαιο δὲν ἔχει ἡ νεαρὴ καλλιτέ-χνης νὰ βλέπῃ στὰ ζῶα τὰ συγκινη-τικώτερα και ὠραιώτερα μοντέλα ποὺ ἔφτιαξε ὁ Θεός;...

Μὴν γομίζετε ὅμως ὅτι ἡ Φρόσω Εὐθυμιᾶδῃ δὲν φτιάχνει τὸ ἀνθρώπι-νο σῶμα στὴν τελειότητά του.

Ἀποδείξει εἶνε τὸ ἔργο ποὺ φωτο-γραφίζουμε, ἰδιαίτερα γιὰ τὸ περιο-δικὸ «Γυναίκα».

Ἐνα ἐπίσης σοβαρὸ ἔργο, μιὰ προστάθεια σπουδαία, εἶνε και τὸ κεφάλι τοῦ γνωστοῦ μας λογιου Νι-

κου Καζαντζάκη. Δυσκολώτατο κε-φάλι, στὴν ἀπόδο-σι, γιὰ τὴ φυσι-ognωμία τοῦ Κα-ζαντζάκη εἶνε δυ-σκολώτατη μὲ τὴν περιέργη ἔκφρασι τῆς. Ἡ ἐργασία τῆς Φρόσως Εὐθυμιᾶ-δῃ εἶνε μεγάλη και πολὺτροπῃ. Καὶ τῆς δίνει ξεχωρι-στὴ θέα μῆσα στὸν καλλιτεχνικό μας κόσμο. Ἄν και τόσο νέα, ἡ Φρόσω Εὐθυμιᾶδῃ κα-τῶρθωσε νὰ εἶνε μιὰ ἐπίρρις στὴ δουλειά τῆς, ἡ ἐργασία τῆς νὰ κα-λεπληρώνεται, και νὰ εἶνε μῆσα στὸν τόπο μας μιὰ ξεχωριστὴ γυναικεῖα φυσιognωμία. Ξεχωρίζει ἀπὸ τὶς ἄλλες γυναι-κες ἀπὸ τὴν ἀγάπη ποὺ φέρει πρὸς τὴν ἐργασία τῆς. Ξεχωρίζει γιὰ τὸ σκοπὸ τῆς ζωῆς τῆς ἔχει τὴν τέ-χνη, γιὰ τὸ τέλος ὀλοκληρῃ ἡ ἰδιο-συγκρασία τῆς, ἡ ἐξυπνάδα τῆς, τῆς δίδουν τὴν ξεχωριστὴ σφραγῖδα τῶν ξεχωριστῶν ἀνθρώπων ποὺ σὸ βάθος ζῶννε μόνον μὲ τὸν ἑαυτὸν τους και μὲ τὸ ὄνειρο τῆς ζωῆς των. Ἐνα ὄνειρο ὄχι κοινὸ (νὰ βγάλουν μόνον χρῆματα γιὰ νὰ ζήσουν κα-λά, νὰ πᾶνε και νὰ πῶνε) ἀλλὰ γιὰ νὰ ζήσουν τὸ ἐσωτερικὸ ὄνειρο τους, μιὰς ὀμορφῆς ποὺ ὀνειροῦ-νται αὐτοὶ οἱ ἴδιοι, ποὺ βρίσκεται ἀ-

ΑΙΛΙΚΑ ΝΑΚΟΥ

